

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseinho, Ph.D., v právní věci žalobců: **a) V. P., b) M. P.**, oba zastoupeni JUDr. Pavlou Schincke, advokátkou se sídlem Mníšek pod Brdy, Pod Skalkou 1502, proti žalovanému **Zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu v Brně**, se sídlem Brno, Moravské náměstí 1, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **M. U.**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2015, sp. zn. ZKI BR-O-166/903/2014,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobci **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 20. 11. 2013 podali žalobci návrh na opravu chyby v katastrálním operátu, a to geometrického a polohového určení pozemků p. č. 165/2 a 165/3 v k. ú. Kozlov u Ledče nad Sázavou tak, aby bylo v souladu s geometrickým plánem pro zaměření oplocení, č. 37-678/91,

vyhotoveným Geodézií s. p. Pardubice, ověřeným dne 24. 9. 1991 Ing. V. (součást kupní smlouvy ze dne 16. 10. 1991, jíž žalobci nabyli díl „a“ oddělený od pozemku p. č. 165/1, o který byl posléze zvětšen pozemek p. č. 165/2). Katastrální úřad pro Vysočinu, Katastrální pracoviště Havlíčkův Brod, tento návrh prověřil a následně na základě neměřického záznamu č. 142 v souboru geodetických informací opravil geometrické a polohové určení hranice pozemku p. č. 165/2 na jedné straně a pozemků p. č. 188/2 a 188/27 (ve vlastnictví manželů H.) na druhé straně. S touto opravou vyjádřil nesouhlas J. H., načež bylo zahájeno správní řízení. Katastrální úřad dne 27. 5. 2014, sp. zn. OR-1140/2013-601/9, rozhodl, že nesouhlasu pana J. H. se nevyhovuje. Proti tomuto rozhodnutí se odvolali žalobci. Žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 8. 2014, sp. zn. ZKI BR-O-88/491/2014, rozhodnutí katastrálního úřadu zrušil a věc mu vrátil k novému projednání. Jako hlavní výtku žalovaný uvedl opomenutí některých účastníků řízení. Dále navrhl, aby bylo v souladu s procesní ekonomikou v zahájeném řízení přezkoumáno geometrické a polohové určení obou pozemků – p. č. 165/2 i 165/3 (žalobci to navrhli v odvolání). Současně katastrální úřad zavázal opětovně přezkoumat správnost geometrického a polohového určení dané lokality.

[2] Novým rozhodnutím ze dne 31. 10. 2014, sp. zn. OR-1140/2013-601/25, katastrální úřad nesouhlasu J. H. vyhověl, u pozemků p. č. 165/2, 188/2, 188/4 (ve vlastnictví manželů M.) a 188/27 bylo geometrické určení změněno tak, že část společné hranice těchto pozemků bude procházet bodem č. 145-1 podle neměřického záznamu č. 145. Tomuto rozhodnutí předcházela odpověď (ze dne 22. 9. 2014, č. j. ČÚZK-12830/2014-14) Českého úřadu zeměměřického a katastrálního na podnět k zahájení přezkumného řízení ve věci zrušujícího rozhodnutí žalovaného. Podnět žalobců byl shledán nedůvodným a přezkumné řízení nebylo zahájeno. Proti novému rozhodnutí katastrálního úřadu podali žalobci opět odvolání, jež žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím tentokrát zamítl.

[3] Vedle řízení o opravě chyby katastrálního operátu byli žalobci činní i jinak. Dne 27. 12. 2014 podali u katastrálního úřadu žádost o zápis poznámky spornosti dle § 986 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, u pozemků p. č. 165/2 a 165/3 ve vztahu k pozemkům p. č. 188/2 a 162/2 (posledně uvedený pozemek vlastní osoba zúčastněná na řízení). V stanovené dvouměsíční lhůtě pak podali u Okresního soudu v Havlíčkově Brodě určovací žalobu týkající se sporné hranice mezi pozemky žalobců a pozemky osoby zúčastněné na řízení (p. č. 162/2 a 163); o žalobě zatím nebylo rozhodnuto. Jak dále vyplývá ze žádosti Policie České republiky adresované katastrálnímu úřadu, žalobci podali na osobu zúčastněnou na řízení rovněž trestní oznámení (žádost ze dne 15. 1. 2015). Žalobci využili vůči osobě zúčastněné na řízení také žalobu z rušené držby, tu však Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 12. 5. 2015, č. j. 20 Co 162/2015-64, shledal opožděnou a zamítl ji.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě a v jejím doplnění

[4] Ve včas podané žalobě žalobci namítali, že byli zkráceni na svém právu na vyznačení geometrického a polohového určení jejich pozemků p. č. 165/2 a 165/3 v souladu s nabývacími tituly a geometrickými plány, které byly jejich součástí a na jejichž podkladě byl proveden vklad jejich vlastnického práva do katastru nemovitostí a tím i v souladu s jejich skutečnými vlastnickými hranicemi. Žalobci jsou si vědomi, že katastr nemovitostí nezakládá vlastnická práva, pouze je eviduje. S ohledem na zásadu materiální publicity katastru by však

nesprávné geometrické a polohové určení pozemků mohlo mít za následek nevratný zásah do vlastnického práva žalobců. Ze strany osoby zúčastněné na řízení k zásahům právě s odkazem na hranice zakreslené v katastrální mapě již došlo (navezení pařezů na pozemek p. č. 165/3, výhrůžky odstranění oplocení a zabrání dřeva u něj uskladněného).

[5] Žalobci se domáhali zrušení rozhodnutí katastrálního úřadu pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a v nedostatku důvodů rozhodnutí. Katastrální úřad zejména bez uvedení důvodů vzal za základ pro posouzení chyby v katastrálním operátu jen dva podklady obsahující stejnou, žalobci namítanou chybu, přičemž vybraný polní náčrt z roku 1978 nemá časovou ani věcnou souvislost s posuzovaným určením a neobsahuje žádné parametry pro polohové určení. Bez objektivních důvodů správní orgán odmítl nabývací tituly žalobců z roku 1975 a 1991 a k nim pořízené geometrické plány, ačkoli jsou součástí katastrálního operátu. Bez bližšího zdůvodnění pak katastrální úřad ve svém druhém rozhodnutí postupoval dle jiného ustanovení, podle bodu 15.1 přílohy vyhlášky č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška), zatímco v prvním rozhodnutí postupoval dle bodu 15.2 citované přílohy. Skutkový stav, z něhož správní orgán vycházel, je v rozporu se správním spisem. Polní náčrt z roku 1978 nemá věcnou ani časovou souvislost s posuzovaným určením, je v rozporu s ostatními doklady ve spise, nenavazoval na stav katastru v době jeho pořízení. Došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci.

[6] Žalobci mají za to, že pro geometrické a polohové určení předmětných pozemků jsou primárně určující geometrické plány vázící se k nabývacím titulům jejich a jejich předchůdců, kterými byl zaměřen a zakreslen nový právní stav, vznik nových pozemků p. č. 165/2 a 165/3, resp. změna hranice pozemku p. č. 165/2.

[7] Žalobci navazovali v držbě dotčených pozemků na držbu svých předchůdců. Rodiče žalobce nabyli roli č. 165/2 kupní smlouvou ze dne 18. 1. 1957 odkazující na geometrický plán ze dne 11. 11. 1957. Žalobci nabyli kupní smlouvou ze dne 13. 4. 1976 uzavřené s rodiči žalobce pozemek p. č. 165/2 (zahrada) a pozemek p. č. 165/3 (přístupovou cestu na zahradu, vybudovanou z části původního pozemku p. č. 165/2). Pro účely kupní smlouvy a vyznačení změn, k nimž v roce 1975 došlo, si žalobci nechali vypracovat geometrický plán č. 996-296-5-50101 ze dne 25. 11. 1975, vyhotovený Ing. R. s navrženými změnami v pozemkové a katastrální mapě. Následně žalobci na základě kupní smlouvy ze dne 9. 10. 1991 nabyli díl „a“ parcely č. 165/1 o výměře 321 m², který měli od roku 1975 v užívání tak, jak byl v roce 1975 pro účel držby zaměřen a oplocen geometrickým plánem z roku 1975. V důsledku toho došlo ke zvětšení pozemku p. č. 165/2 z původních 1275 m² na 1596 m². Za účelem této změny si žalobci nechali vypracovat geometrický plán č. 37-678/91, vyhotovený Geodézií s. p. Pardubice, ověřený dne 24. 9. 1991 Ing. V.

[8] Správní orgány nezdůvodnily, proč z řady podkladů v katastrálním operátu určily za rozhodné pouze dva: katastrální mapu před digitalizací a polní náčrt z roku 1978 (označený ZMPS č. 12), ačkoliv tyto dle žalobců vykazují chyby. ZMPS č. 12 v době jeho pořízení nenavazoval na stav katastru. V porovnání s geometrickými plány z roku 1975 a 1991 obsahuje podstatné rozpory v tvaru a velikosti pozemku p. č. 165/2. Byl vyhotoven pro účely pozemkové evidence, jeho cílem bylo zaměření rozorání cesty JZD v poli přiléhajícím z jedné strany k pozemku p. č. 165/2. K tomuto měření provedenému na objednávku JZD v době, kdy

JZD řešilo náhradní cestu za cestu zrušenou a jeho zájmy byly v příkrém rozporu se zájmy žalobců, došlo bez vědomí žalobců, kteří s ním nikdy nebyli seznámeni.

[9] Katastrální úřad nepřihlédl k zaměření části pozemku p. č. 165/1 v roce 1975 svěřeného do užívání žalobcům (náhradou za část pozemku p. č. 165/2 na opačném konci bezúplatně přenechanou obci pro rozšíření komunikace), které bylo provedeno pro účely pozemkové evidence a následně beze změny zaměřené v roce 1991 pro účely koupě od restituenta. Odvolací orgán se omezil na neurčité konstatování, že žalobci význam geometrických plánů z roku 1975 a 1991 přeceňují.

[10] Správní orgány měly šetřit práva nabytá v dobré víře. Žalobci při nabytí předmětných pozemků postupovali v souladu se zákonem a s maximální obezřetností. Při každé změně si nechali vyhotovit oprávněnou osobou geometrický plán a kupní smlouvu si nechali sepsat advokátem. Pokud správní orgány nyní dospěly k závěru, že tyto geometrické plány mají nedostatky, měly vyzvat k jejich odstranění, ne vycházet z jiných, ještě vadnějších podkladů. Vedení mapové evidence katastru nemovitostí bez návaznosti na nabývací tituly a skutečné vlastnické hranice nemůže obstát. To platí zejména pro geometrické určení pozemků, které je obtížně ověřitelné, žalobci se o něm dozvěděli náhodně, až na základě ataků souseda, který porovnával skutečnost s katastrální mapou s podložením ortofoto.

[11] Správní orgány se navíc nad rámec svých pravomocí vyjadřují k vlastnickému právu, zasahují do moci soudní a v ostatních účastnících nezákonným způsobem vyvolávají dojem, že v katastrální mapě je vyznačena skutečná vlastnická hranice, zatímco geometrické plány z nabývacích titulů označují za mylné a klamavé.

[12] Z uvedených důvodů žalobci navrhli, aby soud rozhodnutí katastrálního úřadu zrušil.

[13] *V upřesnění a doložení žalobních tvrzení ze dne 29. 4. 2015* žalobci doplnili svou argumentaci, že správní orgány měly vycházet z geometrického plánu z roku 1975 a 1991. Uvedli, že tyto geometrické plány se v grafické části shodují, neboť díl „a“ určený geometrickým plánem v roce 1991 byl poprvé (bez označení) zakreslen v geometrickém plánu z roku 1975 pro účely pozemkové evidence, jelikož v roce 1975 tato část pozemku p. č. 165/1 (role) byla žalobcům přenechána do užívání (její odkup tehdy nebyl ze strany místního JZD povolen, proto se realizoval až v roce 1991 po navrácení pozemku jeho vlastníkov). Dotčené geometrické plány obsahují popis přesného polohového a grafického určení pozemků p. č. 165/2 a 165/3. Uvedené pozemky byly polohově a graficky určeny ve vztahu k domu žalobců č. p. 25, tedy od východní hranice pozemků. Na podkladě pevných bodů lze geometricky zkonstruovat a polohově jednoznačně určit celé dotčené pozemky.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[14] Ve vyjádření k žalobě žalovaný po stručné rekapitulaci řízení o opravě chyby katastrálního operátu předně upozornil na předmět žaloby – napadeným má být rozhodnutí žalovaného, nikoliv rozhodnutí katastrálního úřadu. Ve vztahu k výtkám vůči rozhodnutí katastrálního úřadu odkázal na odůvodnění svých rozhodnutí.

[15] Stěžejní námitka žalobců tkvěla v tom, že pro geometrické a polohové určení pozemků p. č. 165/2 a 165/3 jsou primárně určující namítané geometrické plány z roku 1975 a 1991. Vzhledem k tomu, že tyto plány nebyly podkladem pro zápis platného geometrického a polohového určení předmětné hranice (tj. hranice mezi pozemky p. č. 165/2 a 165/3 na straně jedné a pozemky p. č. 163, 162/2, 188/2 a 188/4 na straně druhé), což bylo žalovaným v průběhu celého řízení několikrát vysvětleno, ponechal žalovaný tuto námitku bez komentáře. Nevyužití měřických údajů těchto plánů při obnově katastrálního operátu tvorbou digitalizované katastrální mapy (KMD) nenaplnuje podmínky pro opravu chybných údajů katastru, protože při tvorbě KMD nebylo ve vztahu k předmětné hranici shledáno technologické pochybení. Jinými slovy, pokud zákres hranice neodpovídá měřickým údajům geometrického plánu z roku 1991, nelze takový stav označovat jako chybu v katastru nemovitostí.

[16] K dalším žalobním bodům se žalovaný stručně vyjádřil, přičemž u každého bodu odkázal na odůvodnění svých rozhodnutí. Současně žalobcům opakovaně vytkl dezinterpretaci jeho závěrů.

[17] Vzhledem k tomu, že v žalobě není srozumitelným způsobem specifikováno, v čem je spatřována nezákonnost rozhodnutí žalovaného a která konkrétní ustanovení právních předpisů byla při tomto rozhodování porušena, a že obsah této žaloby nepřináší do případu žádné nové skutečnosti, ale pouze jinak a obšírněji opakuje námitky, kterými se žalovaný podrobně zabýval, žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Další podání

[18] *Osoba zúčastněná na řízení* zaslala soudu na vědomí předžalobní výzvu ze dne 2. 6. 2015, již byla žalobci vyzvána zdržet se zásahů do držby žalobců a respektovat dosavadní hranice vyznačené oplocením, v opačném případě tito opětovně podají žalobu z rušené držby. Dále soudu zaslala shora citované usnesení Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 20 Co 162/2015-64, jímž byla první žaloba z rušené držby zamítnuta. Osoba zúčastněná na řízení zdůraznila, že si pouze hájí svůj pozemek a usiluje o vyřešení sporů.

[19] V podání došlém soudu dne 12. 6. 2015 dále zaslala ortofoto zobrazení dotčených pozemků prokazující pravý opak tvrzení žalobců (plot žalobců umístěný na pozemku osoby zúčastněné na řízení).

[20] V podání došlém soudu dne 16. 6. 2015 mj. uvedla, že plot [patrně původní, pozn. soudu] vznikl v roce 1975, po smrti předchůdce osoby zúčastněné na řízení, v době, kdy žalobce vykonával funkci tajemníka MNV, osobě zúčastněné na řízení bylo tehdy jedenáct let. Se stavbou plotu nedala souhlas. Žádnou část pozemku p. č. 162/2 ani 136 osoba zúčastněná na řízení ani její předchůdci neprodali. Osoba zúčastněná na řízení plot odstranila, stopy po něm zahladila, pruh o šířce asi 2 m rozorala, načež žalobce postavil nový plot na pozemku osoby zúčastněné na řízení. Zároveň osoba zúčastněná na řízení připojila žalobu na určení vlastnického práva k sporným pozemkům, jež podali žalobci u civilního soudu.

[21] *Žalobci* v replice k vyjádření žalovaného nad rámec již uvedeného doplnili, že u evidovaného stavu pozemků nelze vycházet jenom z jednoho dokumentu, který navíc jako jediný posouvá hranici více než 7 m v neprospěch žalobců a na dřívější ani pozdější stav nenavazuje. Žalovaný se nedostatečně zabýval způsobností ZMPS č. 12 být podkladem pro určení předmětných pozemků, přitom ZMPS č. 12 obsahuje pouze některé oměrné míry, neobsahuje náležitosti geometrického plánu. Pro úplnost žalobci uvedli, že se sice se ZMPS č. 12 seznámili již při seznámení s podklady rozhodnutí, ale katastrální úřad ho nepovažoval za způsobilý podklad, proto se jím ani žalobci nemuseli zabývat. Žalobci si při podání návrhu na opravu chyby operátu ověřovali původní zakreslení předmětných pozemků v originálním vyhotovení katastrální mapy, přitom zjistili, že i po vymazání je viditelná i původní hranice. Tento závěr jim potvrdila i pracovnice katastrálního úřadu. Žalovaný tuto skutečnost popřel, aniž originální mapu zahrnul mezi podklady rozhodnutí.

[22] V podání ze dne 10. 11. 2015 žalobci upřesnili žalobní bod týkající se použití jiného ustanovení katastrální vyhlášky (místo bodu 15.2 byl nově použit bod 15.1). Jiný výpočet odchylky neměl oporu ani ve skutkovém stavu, ani v právní normě. Dle žalobců byl způsob výpočtu hodnoty i vyhotovení neměřického záznamu č. 142 věcně správný. Následná oprava prostřednictvím neměřického záznamu č. 145 je neopodstatněná.

V. Posouzení věci soudem

[23] Soud v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí katastrálního úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.

[24] Podstatou sporu je geometrické a polohové určení pozemků p. č. 165/2 a 165/3 ve společném jmění manželů – žalobců. Soud považuje za nezbytné vyjasnit nejprve, co bylo předmětem správního řízení.

[25] Uvedení řešení otázky, která je předmětem řízení, je náležitostí výrokové části správního rozhodnutí podle § 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Předmět řízení je pak vymezen obsahem žádosti či návrhu účastníků či oznámením o zahájení řízení, jde-li o řízení takto zahajované (§ 45 odst. 1, § 46 odst. 1 správního řádu).

[26] Ustanovení § 36 katastrálního zákona upravuje opravy chyb v katastrálním operátu, přičemž opravy lze provést jak na návrh, tak i bez něho. V případě neprovedení opravy k návrhu, protože se nejedná o chybu, musí být toto navrhovateli sděleno, přičemž podle odstavce 3 musí být poučen o tom, že do 30 dnů může sdělit, že nesouhlasí s tím, že se nejedná o chybu. Sdělení nesouhlasu pak má za následek, že katastrální úřad vydá rozhodnutí ve věci.

[27] Ke sporu, zda je v případě uplatněného nesouhlasu předmětem řízení tento nesouhlas nebo původní návrh, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 7. 2012, č. j. 2 As 8/2012-74 (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Správní řízení je zahajováno na návrh nebo z moci úřední. V daném případě je podáním,

v jehož důsledku je správní orgán povinen vydat rozhodnutí „ve věci“ právě sdělený nesouhlas s oznámením. Tento nesouhlas je předmětem správního řízení, přičemž jej ovšem nelze oddělit od návrhu na opravu chyby, který je jeho podstatou.

[28] V souzené věci podali návrh na opravu chyby operátu žalobci. Ti požadovali opravu geometrického a polohového určení pozemků p. č. 165/2 a 165/3 ve vztahu k pozemkům p. č. 188/4, 188/2 a 162/2. Katastrální úřad tomuto návrhu vyhověl pouze zčásti – neměřickým záznamem č. 142 opravil geometrické a polohové určení hranice pozemku p. č. 165/2 na jedné straně a pozemků p. č. 188/2 a 188/27 na druhé straně tak, že společná hranice pozemků p. č. 165/2 a pozemku p. č. 188/2 byla po opravě určena spojnicí bodů č. 142-1 a 123-438 a společná část hranice pozemků p. č. 188/2 a 188/27 byla po opravě určena spojnicí bodů č. 142-1 a 123-346. Opravu geometrického a polohového určení hranice pozemku p. č. 162/2 na jedné straně a pozemků p. č. 165/2 a 165/3 na druhé straně neprovedl.

[29] Oznámení o opravě chyby v katastrálním operátu bylo doručeno vlastníkům dotčeným provedenou opravou, a to žalobcům a manželům H. dne 24. 3. 2014. Jediným, kdo v třicetidenní lhůtě podal nesouhlas, byl J. H. Z textu nesouhlasu (označeného jako odvolání, což ale není podstatné, rozhodný je skutečný obsah podání) je zřejmé, že J. H. nesouhlasí pouze s provedenou opravou, nikoliv s tou neprovedenou. Je patrné, že s návrhem žalobců se vůbec neztotožňuje a poškozený se cítí být pouze provedenou opravou. A právě tato provedená oprava se tak stala předmětem řízení, jež bylo nesouhlasem zahájeno.

[30] Tento závěr potvrzuje i postup jak žalobců, tak katastrálního úřadu. Sami žalobci ve svém prvním odvolání připouštějí, že geometrické a polohové určení „jižní hranice“ jejich pozemků (tedy s pozemky osoby zúčastněné na řízení p. č. 162/2 a 163) není předmětem správního řízení, ale vzhledem k úzké provázanosti navrhli přezkoumat i tuto jižní hranici. Žalovaný coby odvolací orgán na tento požadavek zareagoval kladně a zavázal katastrální úřad, aby v novém rozhodnutí rozšířil předmět řízení. Tento postup žalovaného byl ovšem nesprávný. Předmět správního řízení byl jasně vymezen ve lhůtě 30 dnů od doručení oznámení o (ne)provedení opravy operátu a pozdější vyjádření žalobců po uvedené lhůtě nebylo možné chápat jako rozšíření předmětu řízení, nýbrž jako nový návrh na opravu chyby operátu.

[31] Soud se zabýval tím, zda by údajná žádost žalobců o vysvětlení, proč nebylo jejich původnímu návrhu plně vyhověno, nemohla být brána jako nesouhlas podaný v zákonné lhůtě. Naznal přitom, že tomu tak není. Předně nutno uvést, že spis uvedenou žádost vůbec neobsahuje. Zmiňuje se o ní pouze *Upřesnění k vydanému oznámení o neprovedení opravy v katastrálním operátu* (ze dne 31. 3. 2014, sp. zn. PD 4950/2014-601/2) a dle citovaného údajného obsahu žádosti o upřesnění nelze dovozovat, že šlo o nesouhlas v pravém slova smyslu. Žalobci spíše požadovali dovysvětlení, což jim katastrální úřad poskytl, načež žalobci dále nereagovali.

[32] Podstatné nicméně je, že katastrální úřad ve svém novém rozhodnutí, ač vázán právním názorem odvolacího orgánu (tedy i pokynem k rozšíření předmětu řízení), nakonec ve výrocích rozhodl pouze o původním užším (a jediném správném) předmětu řízení a žalovaný toto jeho rozhodnutí potvrdil. Navzdory všemu tak správní orgány rozhodly o správném předmětu řízení. Tím byla oprava provedená neměřickým záznamem č. 145

týkající se pozemků p. č. 165/2, 188/2, 188/27 a (potenciálně) 188/4. Účastníky správního řízení tak měli být žalobci, manželé H. a manželé M.

[33] Žaloba nicméně směřuje proti rozšířenému předmětu řízení. Nutno konstatovat, že v rozsahu přesahujícím provedenou opravu (tedy v rozsahu jižní hranice mezi pozemky žalobců a pozemky osoby zúčastněné na řízení) je žaloba předčasná, správní orgány o této otázce doposud nerozhodly. Veškerá argumentace přednesená v soudním řízení přesahující předmět správního řízení je tak irelevantní a soud k ní dále nebude přihlížet (uvedené se týká zejména podání osoby zúčastněné na řízení).

[34] Ve zbytku (tedy v rozsahu provedené opravy) soud žalobu projednal meritorně.

[35] Ve vztahu k provedené opravě žalobci předně namítali nepřezkoumatelnost, a to ze dvou důvodů: žalovaný nevysvětlil výběr podkladů, na jejichž základě posuzoval správnost geometrického a polohového určení opravou dotčené lokality, ani změnu použitého ustanovení (bodu) katastrální vyhlášky.

[36] Námitku týkající se katastrální vyhlášky shledal soud důvodnou, jedná se však o vadu, která nemohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Katastrální úřad ve svém prvním rozhodnutí posuzoval správnost zobrazení dotčených hranic podle bodu 15.2 přílohy katastrální vyhlášky, přičemž dospěl k závěru, že došlo k překročení mezní odchylky, proto přistoupil k opravě neměřickým záznamem č. 142. Žalovaný s tímto postupem nesouhlasil a nařídil postup dle bodu 15.1 přílohy katastrální vyhlášky, aniž by blíže rozvedl důvod této změny. Katastrální úřad, vázán názorem odvolacího orgánu, ve svém novém rozhodnutí postupoval již dle bodu 15.1 a provedl opravu opravy, a to neměřickým záznamem č. 145. Jediným vysvětlením této změny měl být závazný názor nadřízeného orgánu. V odvolání proti tomuto rozhodnutí žalobci mj. upozornili na neodůvodněný postup „podle jiného právního předpisu“. Žalovaný k této odvolací námitce uvedl, že „poznámce odvolatelů, že KÚ při prvním rozhodování postupoval podle jiného právního předpisu (...) odvolací orgán nerozumí, a to tím spíš, že odvolatelé své výtky nijak nekonkretizují. Nezbyvá tedy než uzavřít, že KÚ v celém řízení posuzoval správnost zákresu předmětné hranice či důvodnost opravy tohoto zákresu jen a pouze podle ust. § 36 odst. 1 písm. a) a b) katastrálního zákona.“

[37] Vzhledem k tomu, že jedinou změnou v užití právní úpravě byl v novém rozhodnutí katastrálního úřadu právě a jen bod 15.1 místo bodu 15.2 přílohy katastrální vyhlášky, nelze mít v zásadě pochyb o obsahu předmětné odvolací námítky, tuto však přesto nutno považovat za zodpovězenou, a to zejména s ohledem na její stručnost. Samotné použití bodu 15.1 přílohy katastrální vyhlášky pak bylo správné. Úplné vysvětlení toho, proč se měla mezní odchylka počítat dle jiného bodu vyhlášky (s nímž se soud plně ztotožňuje), podal žalovaný ve vyjádření k žalobě, v němž uvedl: „Zjednodušeně řečeno, při porovnávání měřených údajů v terénu a jim odpovídajících údajů zjištěných z obnoveného katastrálního operátu – KMD se používá kritérium bodu 15.2 přílohy ke katastrální vyhlášce, kdežto kritérium bodu 15.1 přílohy ke katastrální vyhlášce se používá při porovnání délkových parametrů zjištěných ze zákresů v analogové katastrální mapě a týchž parametrů zjištěných z obnoveného katastrálního operátu – KMD.“ Lze mít za to, že neuvedení tohoto odstavce již v rozhodnutí o odvolání je vadou jeho odůvodnění, přesto však vadou ve své podstatě marginální. Zrušení napadeného rozhodnutí toliko na základě této vady by bylo značně formalistickým.

[38] Druhý důvod nepřezkoumatelnosti soud taktéž neshledal. Není pravdou, že by žalovaný nevysvětlil, proč vycházel zejména z polního náčrtu z roku 1978 a nikoliv z geometrického plánu žalobců z roku 1991. Jasně v napadeném rozhodnutí vysvětlil, že prvotní geometrické a polohové určení dotčených pozemků je dáno jinými podklady, než se žalobci domnívají. Z těch pak správní orgány vycházely. Naproti tomu geometrický plán z roku 1991 neobsahuje potřebné měřické údaje, proto z něj nebylo možné vycházet (viz zejména str. 10 napadeného rozhodnutí).

[39] Zbývající část žalobního tvrzení lze shrnout tak, že žalobci nesouhlasí s evidovaným geometrickým a polohovým určením dotčené hranice, domnívají se, že uvedená lokalita je primárně určena geometrickými plány vázícími se k jejich nabývacím titulům a žádají, aby dle těchto geometrických plánů byla dotčená lokalita geometricky a polohově určena. Nápravy se žalobci domáhali cestou opravy chyby katastrálního operátu.

[40] Uvedený institut je upraven v § 36 odst. 1 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů. Postupem podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona lze opravit chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, či b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem.

[41] Z uvedeného je zřejmé, že účelem postupu podle § 36 katastrálního zákona je oprava zjevných omylů a nesprávností, ke kterým může dojít ve dvou typových případech:

- a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, nebo
- b) nepřesností zaměření či zobrazení v katastrální mapě, resp. nesprávným výpočtem výměry parcel.

[42] K institutu opravy chyby katastrálního operátu se váže četná judikatura zejména Nejvyššího správního soudu. I když se většina těchto rozhodnutí vztahuje k předchozí právní úpravě [tedy k § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále též „starý katastrální zákon“)], lze ji bezesporu využít i ve vztahu k nové právní úpravě (tedy k § 36 katastrálního zákona), neboť stará a nová právní úprava je takřka identická.

[43] Poukázat lze na rozsudek ze dne 24. 4. 2013, č. j. 7 As 131/2012-32, č. 2902/2013 Sb. NSS, v němž byl vyjádřen názor, že řízení o opravě chyb v katastrálním operátu slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin. Opravou má být dosaženo souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji. Katastrální úřad tak posuzuje pouze soulad zakreslení hranice v katastrální mapě s podklady, které má k dispozici. Stáří podkladů, s nimiž není zakreslení hranice v souladu, přitom nehraje roli. Plynutím času může dojít ke změně obsahu vlastnických práv, například vydržením. Není ani vyloučeno, aby došlo ke změně hranic mezi pozemky, aniž by o tom měl katastrální úřad k dispozici příslušný podklad, ať již zaviněním vlastníků pozemků nebo zaviněním svým. Tehdy je třeba vlastníky sousedních pozemků odkázat k soukromoprávním institutům, především k určovací žalobě, případně k institutu náhrady škody, byla-li jim škoda činností katastrálního úřadu způsobena. Dále lze poukázat na rozsudek ze dne 7. 8. 2006, č. j. 2 As 58/2005-125, č. 986/2006 Sb.

NSS, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že řízení o opravě chyb v katastrálním operátu slouží k uvedení údajů v katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin. Mění se jím evidované údaje, aniž by se tak mohlo založit či pozbyt vlastnické či jiné právo k nemovitosti. Opravou má být pouze dosaženo souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji, a to bez ohledu na to, zda původní zápis byl podložen rozhodnutím o vkladu, či se jednalo o záznam údajů o právních vztazích plynoucích z rozhodnutí jiných orgánů nebo z listin právní vztahy osvědčujících. Rovněž lze poukázat na rozsudek ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 As 90/2012-65, podle kterého může katastrální úřad v řízení o opravě chyby katastru činit jen základní a jednoduché právní úvahy vycházející z obsahu jím zkoumaných listin a nemůže řešit sporné právní otázky. Stejně tak lze poukázat na rozsudek ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007-103, č. 2098/2010 Sb. NSS, v němž bylo řečeno, že neurčitý pojem „zřejmý omyl“ je třeba vykládat vždy v souvislosti s konkrétním případem. Obecně sem lze zařadit jak omyl týkající se skutkových okolností (*error facti* – zejména případy chyb v psaní a počítání, jako zápis jiných údajů, zápis údajů neobsazených v podkladové listině nebo např. i opomenutí zapsat údaj v podkladové listině obsazený), tak omyl právní (*error iuris* – např. zápis právního vztahu, který právní řád nezná, nebo zápis skutečnosti na základě listiny, která nesplňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem). Omyl je přitom charakteristický vždy tím, že je v něm obsažen lidský činitel. Jako omyl proto nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru se skutečným stavem (např. změnu právní úpravy zápisů do katastru, či zničení katastrálního operátu v důsledku požáru či povodně: zde nelze rozpor se skutečným stavem napravit opravou zřejmého omylu, nýbrž cestou revize či obnovy katastrálního operátu). Zmínit je nutno i rozsudky ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 22/2013-26, v němž bylo uvedeno, že požadavek zřejmosti omylu navíc značí, že by se mělo jednat o omyl jednoznačně zjistitelný; katastrální úřad tedy nemůže přistoupit k opravě chyby, která je nejasná nebo sporná (například v důsledku protichůdných listin či jiných okolností), a ze dne 31. 10. 2012, č. j. 5 As 62/2011-61. Konečně lze zmínit i judikaturu krajských soudů, např. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 26. 4. 2006, č. j. 59 Ca 94/2005-34, č. 1246/2007 Sb. NSS, v němž se uvádí, že o zřejmý omyl ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) starého katastrálního zákona nepůjde tam, kde by katastrální úřad v řízení o opravě chyby napravoval chybnou úvahu orgánu geodézie o tom, kdo měl být v době zakládání evidence nemovitostí oprávněným nebo povinným z právního vztahu, učiněnou v rámci šetření dle § 4 odst. 2 vyhlášky č. 23/1964 Sb., kterou se provádí zákon č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů. O zřejmý omyl nepůjde rovněž tam, kde by katastrální úřad takové šetření orgánu geodézie zcela nahrazoval v případě, kdy není mimo jakoukoli pochybnost zřejmé, jak měl být dotčený právní vztah do operátu evidence nemovitostí vyznačen.

[44] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že omylem ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona může být pouze omyl, který byl způsoben výhradně lidským faktorem, přičemž se musí současně jednat i o omyl jednoznačně zjistitelný (zřejmý). Opravou chyby v katastru nelze napravovat nesoulad mezi evidovanými údaji a faktickým stavem v terénu, případně chyby, které jsou nejasné či sporné, např. vzniklé v důsledku protichůdného obsahu listin. Smyslem řízení o opravě chyby, jsou-li pro provedení opravy splněny zákonné podmínky, je uvedení evidovaných údajů do souladu se skutečným obsahem listin, které má katastrální úřad k dispozici. Toto restriktivní pojetí pravomoci katastrálního úřadu vyplývá z toho, že se jedná o správní orgán provádějící pouze evidenci na základě

předložené listiny a nikoliv orgán povoláný k přezkumu její pravosti či správnosti. Možnosti katastrálního úřadu ve vztahu k opravě zřejmým omylem vzniklých chyb jsou limitovány také během času a s ním přicházejícími objektivními skutečnostmi. Opravu chyby nelze realizovat, pokud byla překryta novým zápisem, který již stejný omyl nevykazuje, jak bylo vysloveno v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 8. 2013, č. j. 30 A 102/2011-46, který byl následně potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2014, č. j. 8 As 100/2013-41. Zvláště obezřetně je třeba přistupovat také k nedostatkům v evidovaných údajích, které vznikly při transponování historických záznamů vedených např. v pozemkových knihách do evidence nemovitostí, k čemuž se Nejvyšší správní soud již vyjadřoval např. v shora citovaných rozsudcích č. j. 1 As 40/2007-107 a č. j. 1 As 22/2013-26, v nichž bylo shodně konstatováno, že vzájemný nesoulad údajů obsažených ve staré a nové evidenci neznamena bez dalšího existenci zřejmého omylu ve smyslu katastrálního zákona.

[45] V souzené věci se žalobci domáhají opravy geometrického a polohového určení. I to je údaj katastru, který lze opravit v režimu opravy chyby operátu dle § 36 katastrálního zákona. Na způsobu, kterým chyba v geometrickém a polohovém určení evidovaném v katastru vznikla, závisí volba podkladů pro provedení opravy takové chyby. Lze rozlišit tyto situace. V případě, že chyba vznikla: a) zřejmým omylem při vedení katastru, katastrální úřad chybné údaje opraví na základě původního výsledku zeměměřické činnosti, tedy takového výsledku, který byl podkladem pro zápis platného geometrického a polohového určení (např. geometrický plán); b) zřejmým omylem při obnově katastrálního operátu, lze provést opravu i na základě výsledků zjišťování hranic provedeného v rámci obnovy novým mapováním; c) nikoliv zřejmým omylem, ale nepřesností při podrobném měření a zobrazení předmětu měření v katastrální mapě, katastrální úřad provede opravu na základě výsledku zeměměřických činností, který je využíván pro vyznačení příslušného předmětu polohopisu do katastrální mapy, a písemného prohlášení vlastníků pozemků, že hranice pozemků nebyla jimi měněna, není sporná ani nebyla zpochybněna; d) pokud by však chyba v geometrickém a polohovém určení vznikla sice nepřesností při podrobném měření a zobrazení v katastrální mapě, ale k této nepřesnosti došlo zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, potom k provedení opravy plně postačí původní výsledek zeměměřických činností, příp. výsledky zjišťování hranice provedeného v rámci obnovy katastrálního operátu (k tomu viz § 44 odst. 2 a 3 katastrální vyhlášky a také Barešová, E. et al., *Katastrální zákon: komentář*. Praha : Wolters Kluwer, 2015, dostupné v ASPI).

[46] Jak vyplývá ze spisu, v současnosti platný katastrální operát pro území Kozlov u Ledče nad Sázavou byl obnoven v roce 2010 přepracováním. To znamená, že nedošlo k žádnému novému měření, pouze se převedla analogová katastrální mapa do digitální podoby. U žalobců tak přicházejí do úvahy pouze dvě možné situace, a to buď oprava chyby spojená s písemným prohlášením vlastníků pozemků, že hranice nebyla měněna a je nesporná, anebo bez tohoto prohlášení, ovšem na základě původního výsledku zeměměřických činností.

[47] Písemné prohlášení dotčených vlastníků učiněno nebylo. Z reakcí žalobců a J. H. je navíc zřejmé, že společná hranice je sporná. První možnost se tak vylučuje, zbývá tedy pouze oprava na základě původního výsledku zeměměřické činnosti. Správní orgány tímto způsobem postupovaly.

[48] Dle správních orgánů je prvotní geometrické a polohové určení předmětné hranice dáno z větší části jak jejím zákresem v katastrální mapě č. VS XI-21-4 (jejímž technickým podkladem byla mapa pozemkového katastru č. 3, mající základ v mapování stabilního katastru prováděném v roce 1838), tak i zákresem provedeným podle měřických údajů záznamu podrobného měření č. 12 z roku 1978.

[49] Současně správní orgány uvedly, že ne všechny výsledky dřívějších měření představují podklad pro zápis platného geometrického a polohového určení ve smyslu katastrální vyhlášky. Původním výsledkem zeměměřických činností ve vztahu k předmětné hranici není žalobci zmiňovaný geometrický plán z roku 1991 ani ten z roku 1975. Na str. 9 až 11 napadeného rozhodnutí pak žalovaný podrobně vysvětluje, proč citovaný geometrický plán z roku 1991 není v dané věci relevantní. Stručně řečeno poukázal, že uvedený plán je určujícím pouze ve vztahu k hranici mezi pozemky p. č. 711/6 a 711/1. Skutečným účelem plánu, bez ohledu na to, že je deklarován jako plán pro zaměření oplocení, je rozdělení pozemku p. č. 711/1 (ze kterého byl nově oddělen pozemek p. č. 711/6) a rozdělení pozemku p. č. 188/2 (jehož díl „a“ byl sloučen s pozemkem p. č. 165/2). Z grafického znázornění vyplývá, že tímto plánem byla nově určena pouze hranice mezi pozemky p. č. 711/6 a 711/1 (nové hranice se zobrazovaly tlustou plnou čarou, kdežto stávající hranice tenkou plnou čarou). Co se týče západní hranice pozemku p. č. 165/2, zvětšeného o díl „a“, vyhotovitel plánu pouze změnil status dosavadní hranice vnitřní kresby (evidované v pozemkové mapě evidence nemovitostí č. VS XI-21-4 v podobě tenké plné čáry opatřené mapovou značkou „slučka“) na hranici vlastnickou (a to zrušením značky „slučka“).

[50] Po prostudování správního spisu (zejména jeho příloh v podobě map, záznamů měření a geometrických plánů) dává zdejší soud žalovanému za pravdu. Správním orgánem vznesené pochybnosti o správnosti geometrického plánu z roku 1991 jsou dle soudu zcela namístě. V uvedeném plánu je totiž jednoznačně vidět přeškrtnutí symbolu „slučka“. Kdyby tak geometrický plán z roku 1991 vymezoval zcela novou, doposud neurčenou hranici mezi pozemkem p. č. 165/2 a 188/2 po zvětšení pozemku 165/2 o díl „a“, zajisté by na této hranici nebylo nutno škrtnat nějaké značky. Stejně tak lze poukázat na výměru dotčených parcel, kterou žalobci nezpochybňují, ačkoliv je patrné, že v případě většího obvodu pozemků by musela být i jejich výměra větší. Žalovaný k tomu v napadeném rozhodnutí uvedl, že vyhotovitel plánu bez jakéhokoliv náležitě dokladovaného zkoumání ztotožnil tehdejší oplocení se zákresem hranic v pozemkové mapě evidence nemovitostí č. VS XI-21-4, přičemž však tento zákres (a nikoliv v terénu naměřené údaje vztažené k oplocení) použil pro výpočet výměr nových či změněných parcel, či jejich dílů v dané lokalitě. Tato skutečnost vyplývá z toho, že v plánu je u změněné (zvětšené) parcely č. 165/2 uvedena kvalita výměry „0“ (tj. výměra určena graficky). Je tedy zřejmé, že pro určení výměr parcel v daném plánu nebyly použity v terénu naměřené hodnoty vztažené k tehdejšímu oplocení, tato skutečnost by byla v plánu označena kvalitou výměry „1“. Žalovaný na nevhodný postup vyhotovitele geometrického plánu z roku 1991 poukázal i ve vztahu k délce hranic: v terénu naměřená délka oplocení nekorespondovala s délkou dotčených hranic zaznačených v zákresu hranic v mapě pozemkového katastru č. 3, beze změny převzatého do mapy č. VS XI-21-4. V plánu uvedené délky jsou o několik metrů větší, což je zřejmě příčinou sousedských sporů. Dle žalovaného o tom, že předmětná hranice nebyla v terénu regulérně vytyčena, svědčí i to, že

výsledkem činnosti byl geometrický plán a nikoliv měřický náčrt na vytyčení hranice, což jsou dva technicky odlišné výsledky zeměměřických činností.

[51] Žalobci se s tvrzením žalovaného neztotožňují. Mají za to, že dotčená hranice měla být zakreslena na základě jiného výsledku zeměměřické činnosti, než se stalo. Žalobci tak ve skutečnosti nenamítají rozpor mezi podkladem pro zákres hranice a evidovaným stavem zákresu (a tedy existenci zřejmého omylu). Žalobci brojí proti samotnému podkladu, proti původnímu výsledku zeměměřické činnosti (jak jej popsal žalovaný), na jehož základě byla hranice platně geometricky a polohově určena.

[52] V takové situaci by katastrální úřad mohl přistoupit k provedení opravy pouze za předpokladu, že by vlastníci dotčených nemovitostí písemně prohlásili, že hranice nebyla jimi měněna, není sporná ani nebyla zpochybněna. Jak bylo uvedeno výše, toto písemné prohlášení nebylo učiněno, naopak je průběh hranice mezi vlastníky zjevně sporný. Za daných okolností je s konečnou platností oprávněn rozhodnout jen soud v nalézacím řízení k návrhu některého z vlastníků (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2012, č. j. 7 As 148/2011-95). Tuto možnost, jak je soudu známo, žalobci koneckonců také využili (probíhající řízení u Okresního soudu v Havlíčkově Brodě pod sp. zn. 8 C 40/2015).

VI. Závěr a náklady řízení

[53] Soud tedy shledal námitky žalobců neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[54] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobci ve věci úspěch neměli (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemají proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, ostatně žalovaný náhradu nákladů řízení ani nepožadoval.

[55] Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. V dané věci soud osobě zúčastněné na řízení neuložil žádnou povinnost, současně pak neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro přiznání práva na náhradu jejích dalších nákladů řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. srpna 2017

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu